

Vest-Agder-museet
Oddeøyveien 21
4610 Kristiansand

Kontrollutvalget, Agder fylkeskommune
v/Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS

Deres ref.:

Vår ref.:

Kristiansand, 20. november 2024

Oppfølging eierskapskontroll med forvaltningsrevisjon Vest-Agder-museet IKS

Agder kontrollutvalg behandlet saken 6. september 2023 og gjorde følgende vedtak:

Redegjørelsene tas til orientering.

Kontrollutvalget ber Vest-Agder-museet IKS gi en skriftlig og muntlig tilbakemelding til kontrollutvalget i utvalgets neste møte eller våren 2024 om hvordan fylkestingets anbefaling punkt 5 (at selskapet har fokus på planmessig vedlikehold) blir fulgt opp.

I senere dialog ble en enig om å utsette redegjørelsen til slutten av 2024, da det var hensiktsmessig å kunne bruke noe mer tid på å iverksette tiltak.

Kontrollutvalgets vedtak er knyttet til Agder kommunerevisjon sin påpekning av utfordringer knyttet til tilfredsstillende vedlikehold på museets antikvariske bygningsmasse.

Vest-Agder-museet forvalter 130 bygninger, hvor av 103 er definert som antikvariske bygg. Antikvariske bygg vil si bygninger som er tatt vare på ut fra sin egenverdi som historiske objekter eller som kulturminner. Vest-Agder-museet eier ingen av disse selv, men har i større eller mindre grad vedlikeholdsansvar gjennom avtaler inngått ved opprettelsen av Vest-Agder-museet IKS. Museet forvalter antikvarisk bygningsmasse ved Flekkefjord museum, Lista museum, Sjølingstad Uldvarefabrik, Mandal museum, Vigeland hus, Gimle Gård, Kristiansand museum, Kristiansand kanonmuseum og Setesdalsbanen. Ca. 50% av den antikvariske bygningsmassen er enten fredet eller under fredning.

Tilstanden på den antikvariske bygningsmassen varierer mye fra avdeling til avdeling. I Flekkefjord og Mandal har kommunene et avtalefestet ansvar. Begge steder, men særlig i Mandal er det gjort større istandsettingsprosjekter de siste årene og bygningenes utvendige tilstand begynner å bli god. Ved Sjølingstad Uldvarefabrik gjenstår vinduer på en fasade på spinneribygget før alle bygg har normalt vedlikeholds nivå. Tilskuddene gjennom bevaringsprogrammet for teknisk-industrielle anlegg, hvor Sjølingstad er ett av 15 anlegg nasjonalt, har bidratt til dette. På samme måte har ekstra tilskudd fra

Samferdselsdepartementet via Jernbanedirektoratet bidratt vesentlig til bedring av vedlikeholdet på Setesdalsbanen. Etterslepet ved Kristiansand kanonmuseum er stort, men her er det Forsvaret som har ansvaret for vedlikeholdet.

I dag er det særlig bygningsmassen ved Lista museum og Kristiansand museum (friluftsmuseet på Vige) som fortsatt har store etterslep. Bygningsamlingene her utgjør ca. 50% av museets antikvariske bygninger. Det er flere årsaker til etterslepet, men en av dem er det tidligere vedtaket om å flytte friluftsmuseet til Odderøya og at tyngre vedlikehold skulle gjøres i den forbindelse. Dette medførte at viktig vedlikehold ble satt på vent i flere år. Dette vedtaket ble omgjort i 2014 og en startet da arbeidet med å ta igjen etterslepet. En annen grunn er at bygningsvedlikeholdet ved disse to avdelingene i mange år har vært generelt underfinansiert, f.eks. sammenlignet med Kulturdirektoratet sin anbefaling når det gjelder ressursbruk.

Som ledd i oppfølgingen av eierskapskontroll med forvaltningsrevisjon har museet fulgt opp pkt. 5 og 6 gjennom at styret årlig vedtar 5-årig plan for istandsetting. Oppdatert plan skal vedtas på nytt i styrets møte i desember 2024. Museet skulle gjerne satt av mer midler til bygningsvedlikehold enn de kr 500 000 + arbeidsinnsats som settes av på drift årlig. Museet må imidlertid balansere bygningsvedlikehold opp mot formidling, åpningstider, bevaring av gjenstander osv. I tillegg er det slik at mye av museets budsjett er bundet opp i faste kostnader som strøm, forsikringer osv. For å bedre på vedlikeholdet har styret de siste årene (og også for 2025) vedtatt å bruke en million årlig av egenkapitalen for å styrke vedlikeholdet ved særlig Kristiansand museum og Lista museum. I tillegg er vi svært glade for at Agder fylkeskommune de siste årene (og også for 2025) har bevilget kr 1 750 000 ekstra til vedlikeholdet av museets antikvariske bygningsmasse.

Museet opplever at vi har stort fokus på oppgaven og har gjort de grep vi kan gjøre innenfor tilgjengelige ressurser. Etterslepet er imidlertid fortsatt stort og det har ikke vært mulig å drive både istandsetting og løpende vedlikehold. Utfordringene er særlig knyttet til to forhold:

1. Manglende ressurser (økonomi).
2. Forutsigbarhet i ressurser.

Pkt 2. er knyttet til mulighet for å lære opp og sikre kompetanse internt, samt mulighet for å sette ut større prosjekter på anbud. Med dette som bakgrunn håper vi Agder fylkeskommune kan videreføre (og helst øke) sitt tilskudd, samt at dette legges inn i økonomiplanen slik at museet kan planlegge langsiktig ut fra disse ressursene.

Med beste hilsen

John Olsen
Direktør
Vest-Agder-museet